STOF? PAK 'T AAN!

Nieuwsbrief

1 - 2012

Stof? Pak't aan! is een samenwerkingsproject van het Productschap Tuinbouw, het Productschap Vee en Vlees, het Productschap Pluimvee en Eieren, het Productschap Akkerbouw en het Productschap Diervoeder.

Verminderen van stofblootstelling begint bij een schoon bedrijf.

We zijn in Avenhorn bij Pronk Tulpen in verband met geluidmetingen. Maar naast de hoeveelheid geluid zijn we ook nieuwsgierig naar goede manieren om het inademen van stof zo veel mogelijk te beperken. Het ruime, lichte bedrijf wordt gerund door Richard, Marco en Edwin Pronk. Aan het woord is Marco Pronk. Hij vindt het zelf ook vervelend als er te veel stof in de schuur is en probeert daar zo veel mogelijk aan te doen. Hij benadrukt dat het begint bij schoon werken. "Wij maken minimaal één keer per dag schoon en gebruiken een goede bedrijfsstofzuiger. Ik wil dat ook achter de banden schoongemaakt wordt en niet alleen op de makkelijk bereikbare plekken. Zo krijg je veel minder stof in de lucht en een schone omgeving is ook nog eens belangrijk voor de kwaliteit van je product".

Als je kijkt naar de plekken waar de zon binnenvalt, dan zie je dat er inderdaad relatief weinig stof in de lucht zweeft.

Het bedrijf is in 2009 helemaal opnieuw opgebouwd na een brand en er is gebruik gemaakt van nieuwe technieken op allerlei gebied. Op de transportbaden is afzuiging aanwezig en de plek waar de kisten met een kantelaar op de band worden gestort is omkast. Wat extra helpt is dat vanwege de natte weken begin juli de bollen zijn gespoeld. Je ziet dat dit heel veel minder stof geeft bij de verdere verwerking. "Ik laat jullie ook nog even zien hoe wij een uitvinding van mijn broer straks bij het sorteren voor de afbroei gaan toepassen want dat is het meest stoffige werk binnen het bedrijf. We bevestigen dik plastic aan het plafond langs de hele sorteerlijn zodat we aan de leesbanden daarachter geen last hebben van stof. We maken zo een tijdelijke omkasting". Stigas adviseur Marcel van Diepen ziet extra voordelen: "Als je zorgt dat het dikkere plastic helemaal tot aan de grond komt, beperkt dit ook nog eens het geluid".

Sectoradvies bloembollen

Adviseurs van Stof? Pak't aan! hebben verschillende kwekerijen en broeierijen bezocht. Daar hebben zij de stoftest uitgevoerd die op de website www.pakstofaan.nl is te vinden.
Uit die stoftest kwam naar voren dat het meeste stof vrijkomt bij:

- bollen pellen
- bollen sorteren
- schoonmaken.

Daarnaast komt veel stof vrij bij werkzaamheden op het land, reparaties uitvoeren, het vullen en legen van bakken met zand/potgrond en het rijden met de heftruck.

Er zijn verschillende methoden om de hoeveelheid stof in het bedrijf terug te dringen. Sommige zijn eenvoudig toe te passen en sommige vergen een extra investering.

1. Het begint allemaal met het goed schoonhouden van het bedrijf! Gebruik daarvoor een industriële stofzuiger
2. Bollen spoelen en schudden doordat sommige bollen (bijvoorbeeld tulpen) eerst gespoeld worden voordat deze gepeld worden geeft de bol minder stof af. Ook het voorsorteren (op een trilrooster) zorgt ervoor dat de bol minder stoffig wordt. Gebruik voor het spoelen wel schoon leidingwater
3. Omkasting van verwerkingslijnen
4. Plaatselijke afzuiging boven sorteer en pellijnen. Controleer regelmatig de afstelling en zuigkracht
5. Persoonlijke beschermingsmiddelen. Gebruik de goede adembescherming op de goede manier, kijk op de website voor tips.
6. Bollen op water broeien
7. Afscherming van sorteermachines
8. Bovenwindswerken op het land: door rekening te houden met de wind kan men uit het stof blijven

Kijk voor het hele sectoradvies en adviezen voor andere sectoren op de website.

Stof? Pak't aan!

Agrarisch stof kan leiden tot gezondheidsklachten aan de luchtwegen. Vanaf 2005 werken de Productschappen Akkerbouw, Tuinbouw, Vee, en Vlees, Diervoeder en Pluimvee en Eieren samen om de blootstelling aan agrarisch stof binnen hun sectoren terug te dringen. In deze nieuwsbrief staat onder andere een praktijkverhaal en gaan we in op het sectoradvies bloembollen. Maar gaat u ook eens naar onze website www.pakstofaan.nl. Daar vindt u allerlei oplossingen om stofblootstelling te verminderen. Of doe de stoftest om te zien of u te veel stof inademt. Want stof is gevaarlijk en u kunt er iets aan doen.

Stofzuigen

Bij het schoonmaken van het bedrijf wordt nog te vaak een bezem of perslucht gebruikt. Grote stofwolken zijn vaak het gevolg en u staat er ook nog eens middenin. Dat is de reden dat juist met schoonmaken zo veel stof wordt ingeademd.
Gebruik daarom bij schoonmaakwerkzaamheden zo veel mogelijk een industriële stofzuiger.

- het stof wordt niet verspreid door het bedrijf maar u maakt echt schoon
- het stof komt niet in de lucht, u ademt dus minder stof in
- een schoner bedrijf levert over het algemeen ook een schoner product op

Gebruik wel een goed filter en maak dit regelmatig schoon zodat u niet tijdens het stofzuigen alsnog de hele fijne stofdeeltjes in de lucht blaast.
Een goed filter is een zogenaamd HEPA filter. Zo bent u er zeker van dat ook de kleine stofdeeltjes worden weggefilterd.

In dit filmpje kunt u goed zien hoeveel minder stof u inademt als u een stofzuiger gebruikt in plaats van een bezem.

http://www.pakstofaan.nl/wdocs/dbedrijfsnet/up1/ZyekwliIaB_Vegen_zuigen.wmv

Advies Gezondheidsraad over graanstof.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vraagt aan de Gezondheidsraad om advies te geven over de blootstelling van werknemers aan allerlei stoffen. Meestal gaat het om chemische stoffen maar de Gezondheidsraad adviseert ook over zogenaamde biologische stoffen. In dat kader is in juli 2011 een advies uitgebracht over blootstelling aan graanstof. In de praktijk is de blootstelling op verschillende werkplekken hoger dan 1,5 mg/m3.

De Gezondheidsraad schrijft: “Mensen die werkzaam zijn in de opslag en overslag van graan en in de diervoederindustrie ademen daar graanstof in. Dit kan leiden tot schade aan de longen en de luchtwegen. Wanneer de concentratie inhaleerbaar graanstof op deze werkplek lager blijft dan 1,5 mg/m3, gemiddeld over een achturige werkdag, treden geen gezondheidsklachten op.”

Het is dus belangrijk om maatregelen te nemen op plekken waar veel graanstof vrijkomt. Op de website van Stof? Pak’t aan! is te zien welke werkplekken dit zijn. Vooral het schoonmaken en overslaan van grondstoffen geeft veel stof.
In een aantal andere Europese landen is sprake van grenswaarden voor graanstof. Deze varieert van 4 tot 10 mg/m3. In Nederland is er dus (nog) geen sprake van een publieke grenswaarde voor graanstof.

Akkerbouwvelddag in Lelystad

Afgelopen zomer zijn medewerkers van Stof? Pak’t aan! en Stigas op de Akkerbouwvelddag in Lelystad en op de Praktijkdag suikerbieten en pootaardappelen in Munnekezijl geweest.
Op beide dagen konden akkerbouwers hun longen laten testen.
Hier werd veelvuldig gebruik van gemaakt. Tijdens de beurs bleek dat veel akkerbouwers zich wel degelijk bewust zijn van de risico’s van stof. Zij hebben vaak zelf al maatregelen genomen. Leeskamers en afzuiging worden dan ook steeds gewoner. Maar het blijkt in de praktijk nog erg moeilijk om goede maatregelen te vinden.

Met het onderzoek wordt de functie van de longen onderzocht. Je krijgt inzicht in hoe groot de inhoud van de longen is en hoe krachtig je in en uit kunt ademen. Door langdurige blootstelling aan hoge stofconcentraties kunnen allerlei beschadigingen optreden aan het longweefsel. Dit kan op termijn leiden tot chronische longklachten.